

Jozua 1:2 en 5b/6a

“Mijn knecht Mozes is gestorven, zo maak u nu op en trek over deze Jordaan, gij en al dit volk tot dit land dat Ik hun, de kinderen Israels geve.

Gelijk als ik met Mozes geweest ben zal Ik met u zijn. Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten. Wees sterk en heb goede moed!”

We zien dat:

1 God roept

2 God belooft

3 God beveelt

Gemeente,

Morgen weer naar school. Jongens, meisjes, leerkrachten. Daar heb je misschien niet zo'n zin in. Of je ziet er tegenop. En voor onze jongeren morgenavond de opening van het schooljaar van de Driestar en dinsdag weer naar school. Daar kun je ook best wel tegenop zien. Of als na de vakantie je werk weer begint. Dat is een voorrecht, maar je kunt er ook tegenop zien. Vaak heb je dat wel, als je weer aan het begin staat van een nieuwe periode.

We kunnen ons dan wel voorstellen dat Jozua er tegenop zag. Aan het begin van een nieuwe periode van het volk Israel en van zijn leven. Om de Jordaan over te gaan. Maar hoe doe je dat? Een soort dubbele Wiericke oversteken, maar dan één die snel stroomt en met zo'n half miljoen mensen. Jericho innemen en andere steden. Grote bewapende bolwerken terwijl je zelf, komend uit de woestijn, nauwelijks wapens hebt. En dat met een volk dat er wat van kan: dat om het minste of geringste gaat mopperen en verwijten en in opstand komt. Jozua zou wel weg willen kruipen. En graag zeggen: voor mij een ander.

1 God roept

Maar de HEERE heeft gesproken: Trek over deze Jordaan. Gij en al dit volk naar het land dat Ik u heb gegeven. Ga en strijd. Dat is een hele bijzondere opdracht. Want de belofte staat er al bij: Ik heb dit land gegeven en niemand zal bestaan voor uw aangezicht. Het is de opdracht om het beloofde land in te nemen en daar het volk te brengen. Daarin is die opdracht uniek. Daarin wijst die opdracht vooruit naar de meerdere Jozua. Jozua betekent: de Heere verlost. De meerdere Jozua: Jezus. De HEERE verlost. Tegen Hem zei de Vader in de stilte van de eeuwigheid:

Ga Mijn Zoon. Door de Jordaan van lijden en vervloeking en Mijn toorn. En breng Mijn volk, Mijn uitverkorenen, in Kanaan. En Hij zag het voor Zich: het lijden, het nederdalen ter hel, de Godverlatenheid. En Hij zei: Zie, Ik kom o God, om Uw wil te doen. Geen aarzeling, geen wegkruipen, geen terugtrekken en uitstellen. Ik kom, o God. En toen het erop aankwam, in Gethsemané, en de Jordaan van lijden voor Hem stond, die Hem mee zou trekken de vervloeking en de Godverlatenheid van de hel in, bad Hij nog: indien het mogelijk is, laat het voorbijgaan, maar: Uw wil geschiede. Eén en al gehoorzaamheid en gewilligheid aan Zijn Vader. En het hemelse Kanaan te beerven. Om het land der belofte in te gaan. Als Voorloper van allen die de Vader Hem gegeven heeft.

En in Hem, in Jezus, spreekt de HEERE tot Zijn verbondsvolk, tot ons allen, ga beerv het Koninkrijk, het land der belofte. Trek erheen en u zult de heerlijkheid beerven. Van het eeuwige leven. Van een verlost leven, een zalig leven op de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Ga en strijdt de goede strijd. Door de Jordanen van lijden en verzoeking. Tegen Jericho van beproeving. Tegen eigen vlees en bloed dat zich verzet. Tegen alle vijanden van duivel en wereld.

Die opdracht komt tot ons, die roeping. Met de belofte van het eeuwig zalig leven. Verzegeld in de Heilige Doop. Aan u, aan jou, aan mij. Ga en strijdt. Met andere woorden: haat de zonde, heb berouw over je kwaad, verloochen jezelf, onderhoud Gods geboden, strijdt de goede strijd, dien de Heere en leef voor Zijn Naam en eer en u zult het beloofde land beerven, dat Ik u gegeven heb.

Dat is de roeping: strijdt de goede strijd, strijdt om in te gaan. Want: dat de erfenis beloofd is, wil niet zeggen dat je er komt. De belofte is de hemel zelf niet. We kennen dat beeld van de waardebou: een waardebou voor eten van 50 euro is het eten zelf nog niet. Hij is er wel goed voor, maar is het nog niet. De belofte van het eeuwige leven is er wel goed voor, maar is het nog niet. Zonder haat tegen de zonde, berouw, zelfverloochening, leven naar Gods geboden, strijdt voor de HEERE komt niemand in de hemel. Ook verbondskinderen komen niet vanzelf in de heerlijkheid. Ook verbondskinderen beerven het Koninkrijk alleen in de weg van geestelijke strijd om in te gaan, de weg van bekering. Wie rust op de belofte, wie rust op de waardebou, komt bedrogen uit. Wie je ook bent. Zonder bekering geen zaligheid, zonder strijd geen ingang in de heerlijkheid, al was het je duizend keer beloofd en verzegeld.

Ga heen en strijdt om in te gaan. Maar er is een ander gevaar. Waartegen de Heere Jozua en ons vanmorgen waarschuwt. Dat je denkt: och, maar dat lukt toch niet. Je bent jong, of ouder, of heel oud en je hoort het: ga en strijdt om in te gaan. En je denkt: och, dat lukt mij

toch nooit. Om de zonde te haten en te laten, om berouw te hebben, om de Heere te dienen, om voor Zijn rijk te leven, Zijn geboden te onderhouden. Dat is veel te zwaar voor mij. Ik weet het al van tevoren: misschien dat dat even lijkt te lukken, een week houd ik me weg van verleidingen, een week of wat leef ik echt naar de zondag toe, ook zaterdagavond, een week of wat neem ik me voor niet te kijken naar verleidingen, maar dat hou ik toch niet vol. Ik ben daar niet geschikt voor. Of ik sta daarvoor veel te veel in volle leven, of ik ben daarvoor veel te oud geworden om het roer nog om te gooien.

Maar wat zegt de HEERE? Ik zal met u zijn! En dan kan het wel! Om de HEERE zegt: Ik zal met u zijn. Immanuel: God met ons. Jezus maakt zalig. Jezus schenkt genade. Genade om te strijden, genade om de zonde te haten, genade om Gods geboden te onderhouden, genade om tot Gods eer te leven. Hij de voorraad vol genade is met u. Ziende op Hem kan het wel, voor u, voor jou. Ziende op Hem. Heere Jezus, geeft U mij kracht en zin en verlangen om te strijden, de zonde te haten, naar de zondag toe te leven, naar Uw geboden te leven. Het leven zoeken buiten jezelf in de Heere Jezus. Door het geloof. En vanuit Christus zal het en kan het. Hij brengt in Kanaan. Door de smalle weg van bekering ten leven.

Het is de duivel die zegt en fluistert: och, dat kan toch niet voor jou, je bent te jong en levenslustig, je bent te oud en vastgeroest. Dat is van de duivel! Ik vermag alle dingen in Christus, Die mij kracht geeft.

Kohlbrugge heeft het ergens over een kleine speld. En met een klein speld kun je grote ballonnen lek prikken dat ze in elkaar schrompelen. Die moedeloosheid en die angst kan zo'n grote ballon zijn. Maar de belofte is een kleine speld die zal die ballonnen stuk prikt. De belofte Ik zal met u zijn, Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten. Om die vreesachtigheid stuk te prikken zodat ze in elkaar schrompelen. Zoveel spelden ons gegeven:

Vrees voor de toekomst: Ik zal U leren de weg die gij gaan zult; Mijn oog zal op u zijn.

Vrees voor het kruis. Ik vermenigvuldig de sterkte die geen krachten heeft.

Vrees voor de duivel. Niemand zal ze uit Mijn hand rukken

Vrees voor aanvechting. Ik heb voor u gebeden dat uw geloof niet zal ophouden

Vrees voor de dood en het gericht. De HEERE zal uw uitgang en uw ingang bewaren tot in eeuwigheid

Kortom: wanneer gij zult gaan door het water en het vuur Ik zal bij u zijn en gij zult niet verbranden.

Gebruikten we die beloften spelden maar meer. Wat zouden we onbevreesd leven, goedsmoeds, vertrouwend, uitziend, zingend in de nacht. Daarom hoor ik Paulus zeggen: wij hebben dan altijd goede moed. Altijd. Dat is wat! Hoor Gods belofte.

2 God belooft

En in dat kader gaat ook na de vakantie het leven weer verder. Thuis, op school, opleiding, werk, in de gemeente, in de gezinnen. En dan kunnen we ook heel wat parallellen vinden met Jozua. Jozua, wie was dat? Wat weten we van hem? Denk eens na, wat weten we van deze man? Ja, Exodus 17, daar vecht Jozua tegen de Amalekieten, terwijl Mozes de staf op de berg omhooghoudt. Exodus 24: hij mag met Mozes mee de berg op. Numeri 11. Jozua neemt het Eldad en Medad kwalijk dat zij profeteren. Numeri 13 en 14: Jozua is één van de 12 verspieders en met Kaleb zegt hij dat de HEERE het land wel zal en kan geven. Steeds wordt hij genoemd: de dienaar van Mozes.

Maar nu, nu is het anders. Nu is hij niet meer de dienaar van Mozes, nu is hij de leidsman van het volk. Een nieuwe positie en taak. Ja, dan kun je daar best tegenop zien: een nieuwe positie: een nieuwe klas, nieuwe school of opleiding, nieuwe mensen. En dat na een hele tijd van rust, in de velden van Moab had Mozes het boek Deuteronomium aan het volk gegeven. Ze hadden gerust voor de grens met Kanaan. En dan kun je er vaak des te meer tegenop zien. Toen je erin zat ging het wel, maar als je er weer voor staat, zie je soms van alles opdoemen waar je tegenop ziet. En temeer omdat er wel wat moet gebeuren: de Jordaan, Jericho, Ai, andere steden, vijanden overwinnen. Er moet steeds weer wat gebeuren: repetities en tentamens moeten gehaald worden, werk moet af, elke week weer, preken moeten af. Je kan het best als een druk voelen: er moet gepresteerd worden. En Jozua, hij moet Mozes opvolgen. Mozes, die man, zachtmoediger dan allen, die het volk 40 jaar geleid heeft en hen toch altijd maar weer meegekregen heeft. Alle conflicten doorstaan heeft. Mozes opvolgen. Daar kun je ook tegenop zien als je iemand op moet volgen. Ik weet nog goed hoe ik ertegenop zag: ds Budding opvolgen. Dat kunnen allemaal dingen zijn waardoor je ertegenop ziet. Misschien zelfs erg tegenop ziet. Al kan dat ook wat met je karakter samenhangen. De één ziet makkelijker tegen dingen op dan de ander. En natuurlijk zijn er wel adviezen te geven: wees en blij jezelf. Je hebt je eigen gaven en talenten, weer anders dan een ander.

Maar als je daar alleen mee moet doen.....De HEERE zegt iets rijkers: een belofte en een bevel. Vers 5b en 6a. De belofte: Ik zal met u zijn.

Nou, dat lijkt nog niet direct waar je op zit te wachten. Jozua staat daar in de velden van Moab en de strijd met Kanaan ligt voor hem. Waar zou hij wat aan hebben? Wat zou hij nodig hebben? Hij zal toch wapens moeten hebben, goedgetrainde soldaten, materieel om te vechten en te overnachten, voedsel om zijn manschappen te onderhouden. Had hij daar allemaal maar wat meer van en wat voorraad van. Maar van dat alles belooft God hem niets.

Dat kan nog zo zijn. Ik heb gewoon werk en inkomen nodig, anders gaat het niet. Ik heb medicijnen nodig, behandelingen die tegen de ziekte opgewassen zijn. Ik heb goede cijfers nodig anders moet ik van school af, dan kan mijn vervolgopleiding niet doorgaan, ik heb iemand nodig naast me, ik houd het alleen niet vol. Dat kan heel nijpend en klemmend zich aan je opdringen.

Kan God dat dan niet geven? Jazeker. Niets is Hem onmogelijk. Maar dat krijgen wij niet als belofte mee. We mogen daarom vragen, onze wens, behoefte, schreeuwend verlangen voor Hem neerleggen. Daar kunnen we niet op pleiten, God niet aan houden. We krijgen daar geen garantie voor. Werk en inkomen, gezelschap en vrienden, gezondheid ja zelfs ons leven worden ons niet beloofd vanmorgen. We zijn daarvan niet zeker, we zijn zelfs ons leven niet zeker voor ee nieuw seizoen.

Nee, de belofte: Ik zal met u zijn ik zal u niet begeven en niet verlaten. Ik zal met u zijn alom waar gij heengaat. Met u zijn. Maar met iemand dat geeft aan: er is contact, omgang, ontmoeting, gemeenschap. Er gaat wat heen en weer. Ik zal met u zijn. Er is omgang met God. Allereerst van God naar mij. Er komt liefde, gunst, van Hem tot mij en in mij. Hij geeft te kennen: je bent Mijn kind, Mijn eigendom, Mijn beminde, Mijn verkorene. Liefde vloeit van Hem tot mij. En het kan niet anders: er vloeit wederliefde van mij tot Hem. Verlangen naar meer en inniger. Hulpbehoevendheid en zwakte richten zich op Hem. Ik trek op Hem aan, vind mijn vrede in Hem. Ik ben met u. En Mijn weg door de diepte is licht. Mijn weg onder het kruis is goed.

Ik zal u niet begeven. Als we dat woord in het Nederlands wat bekijken dan gebruiken wij dat wel eens dat iets het begeeft. Als je een tafel op een poot hebt staan en je laadt maar spullen op dat tafeltje, en je drukt er nog eens op, en je zet er nog een kist op dan begeeft-ie het. Hij kan het niet meer dragen. Maar Ik zal u niet begeven. Hoeveel er ook op mijn leen komt e liggen, hoe zwaar, hoe lang ook, God begeeft me nooit. Hij blijft me dragen. Dragen door de diepten heen, dragen met alle last die ik te dragen heb. En Hij weet precies wat van Zijn maaksel is te wachten. Hij is immers de Hogepriester Die Zelf in alle dingen is verzocht geweest zodat Hij medelijden hebben en te hulp komen.

En Ik zal u niet verlaten. Zelfs niet als ik val, in zonde val. Zijn wet niet waarneem. Niet kostbaar genoeg bewaak, niet zorgvuldig genoeg onderzoek en naga. Of als ik het wel verlang, maar ik bezwijk, ik geef toe, ik laat me overheersen en overheersen. Ik zal u niet verlaten. Ik breng weer tot inkeer, Ik open uw ogen zodat u ziet dat u bent afgeweken. Ik geef verlangen om terug te keren, schreeuw naar God. Ik geef hoop en vrijmoedigheid dat er vergeving is ook nu weer. Ik zal u niet verlaten en als u Mij verlaat, dan breng Ik u weer terug.

Kijk, dan is geen succes verzekert. Dat mijn opleiding lukt. Dat mijn werk goed zal gaan. Laat die uitkomst aan Mij over, zegt de HEERE. Laat dat aan Mij over. Doe je best, wees ijverig en trouw, en laat het over aan Mij.

Wonderlijke belofte! Als we denken aan de meerdere Jozua. Die juist altijd Gods wetten hield. Nooit toegaf, nooit viel. Maar Hij werd verlaten door God. Mijn God Mijn God waarom verlaat Gij Mij. God onttrok al Zijn gunst, hulp, lieflijkheid en troost aan Hem. En golfde over Hem uit al Zijn gramschap, toorn, vloek en ongenoegen. Hij van God verlaten opdat wij nimmermeer verlaten zouden worden. Wat is die belofte duur gekocht. Wat is elke vervulling van die belofte met bloed verworven. Alles wat ik mag ontvangen komt uit Zijn verlating op. Wat kostbaar, wat een genade!

Weet u daarvan? Dat God met je is. Dat is de weg naar het hemels Kanaan. Want wat baat het je als je alles lukt, je slaagt, je werk gaat goed, enz enz, maar God is niet met je. God is ver van je, God is tegen je. Je leeft van God vandaan. Nu al, en straks voor eeuwig: eeuwig ver van God. Overgeleverd aan eeuwige pijn, smart, vloek en God....? God is niet met je, maar is eeuwig onbereikbaar.

3 God beveelt

God geeft een bevel: Wees sterk en heb goede moed. Dat is juist opvallend in Jozua dat bevel en belofte door elkaar heen lopen. Verstrengeld liggen om en door elkaar heen. Die hangen ten nauwste samen in het geloofsleven. Een bevel zonder belofte is troosteloos. Daar kunnen alleen hoogmoedige en overmoedige mensen mee uit de voeten. Maar een belofte zonder bevel maakt zorgeloos. Daar kunnen alleen goddeloze mensen mee uit de voeten. Maar godvrezende mensen die begeren een bevel met een belofte erbij, want anders wordt het nooit wat. En die begeren een belofte met een bevel, want het moet toch zijn om U te eren, om U te dienen. Hebt u ze ook allebei zo lief? Bevel en belofte, belofte en bevel?

En dan blijkt in vers 7 en 8 in welk opzicht dat bedoeld word: wees sterk en heb goede moed, namelijk om waar te nemen te doen

naar de hele wet van Mozes Gods knecht, wijk daarvan niet af, overleg het dag en nacht en neem waar om het te doen. Dat is Gods bevel, in samenhang met die belofte. En dat is wel eens niet datgene waar ik met het meest druk om aan het maken was. Als ik naar school ga weer, naar werk, dan ben ik vaak bezig met dingen als: hoe zullen ze me vinden, zullen ze me accepteren? Blijf ik niet teveel een eenling? Vind ik wat aansluiting? Haal ik het jaar. Is het de goede opleiding voor me? Heb ik de capaciteiten voor deze functie? Begrijpelijke vragen vragen waar je ook je op bezinnen mag, maar niet de belangrijkste: Want dat is: wandel in Gods Woord en wet. Laat dat je eerste vraag en zorg zijn. Dat je leeft naar Gods Woord. Op school, op je opleiding, op je werk.

Laat je eerste zorg zijn: wees bezig met Gods Woord. Dag en nacht. Altijd weer, gedurig. Ja, je moet veel leren en lezen vaak, cursus volgen en daar ook voor studeren, maar allereerst: lees de Bijbel. Zoals het land gedurig regen nodig heeft, zo heeft je ziel voortdurend het Woord nodig. Dat het Woord je gedachten doordrenkt. Dat je leeft naar Psalm 1. Niet als een vlinder maar als een bij. Niet fladderend van de ene bloem, de ene tekst naar de andere als een vlinder, maar een tekst, een gedeelte uitzuigen als een bij. Dagelijks het Woord overdenken. Minstens 3 keer per dag. En dan overdenken en over mediteren. Dat kan aan tafel, dat kan in je persoonlijke stille tijd. Dat het Woord als regen niet afketst of afloopt van de tegel van je hart, maar dat je hart als zachte grond is die het Woord indrinkt. Laat je eerste zorg zijn dat dat plaatsvindt. Geef als ouders het voorbeeld in de gezinnen. Neem er zelf en aan tafel de tijd voor.

En neem waar om het te doen. Waak erover om alles te doen wat in de wet geschreven staat. Laat dat je eerste zorg zijn op school, opleiding en werk. Dat ik doe naar Zijn Woord en wet. Dat ik me kleed naar Zijn Woord en bereid ben me daarover te verantwoorden. Dat ik spreek en leef over de zondag, over seks en over de dood zoals de Bijbel het ons leert. Me niet schamen voor het getuigenis van de Heere daarover. Dat ik liefde toon aan anderen, met name aan hen die minder goed mee kunnen komen, dat ik niet de leiders opzoek die populair zijn, maar oog en hart heb voor het zwakke. Het kind dat niet mee kan komen, de student die een handicap heeft, die werknemer die allochtoon is. Dat ik bid en dank voor en na mijn eten. En bereid ben uit te leggen waarom ik dat doe en waarom iedereen dat hoort te doen. Dat ik opkom en uitkom voor de Naam, de eer, de inzettingen van God. Neem waar, elk gebod is een parel en het bewaren waard. De geboden zijn geen stenen die je mee moet sjouwen en op afgeven, maar parels om te tonen en dankbaar voor te zijn.

Want anders: wijkt de Heere van je. Wie hier geen ernst mee maakt, raakt de nabijheid van de Heere kwijt. De gemeenschap met Hem verslapt, want de HEERE trekt Zich terug. Het wordt dor en droog. Wie de geboden verlaat, dien zal God verlaten.

Laat dat je eerste zorg zijn. Dan merk je: je hebt Hem hoe langer hoe meer nodig. Je hebt Jezus hoe langer hoe meer nodig. Elke morgen, omdat je anders geen wijsheid, geen moed, geen kracht hebt. Heere geef het mij. Elke avond: Heere Jezus vergeef mij, reken mij mijn zonden niet toe. Ik zweeg, ik had een verkeerde houding, ik durfde niet, vergeef mij. Je wordt hoe langer hoe meer verknocht aan de Heere Jezus. Dat is de weg naar Kanaan.

Net als Jozua. Door de Jordaan van verzoeking en lijden. Tegen Jericho van onmogelijkheden. Met teleurstellingen bij Ai. Met verleiding van de Gibeonieten. Maar door alles heen: de HEERE was met hem. En daarna werd Jozua opgenomen in heerlijkheid. In dat licht gaat het: als de Heere zegt: ga heen, strijdt om in te gaan, ga heen, wandel in Mijn wegen. Amen